

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 04.02.1998
KOM(1998) 42 lopull.

KOMMISSION TIEDONANTO
NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

BIOLOGISTA
MONIMUOTOISUUTTA KOSKEVASTA
EUROOPAN YHTEISÖN STRATEGIASTA

I. JOHDANTO

A) Haaste

1. Biologinen monimuotoisuus eli biodiversiteetti on tärkeää elämän säilymiselle maapallolla, ja sillä on myös tärkeitä yhteiskunnallisia, taloudellisia, tieteellisiä, koulutuksellisia, kulttuurisia, esteettisiä ja virkistysarvoja. Itseisarvonsa lisäksi biologinen monimuotoisuus määrittää kykymme sopeutua muuttuviin oloihin. Jos luonto ei olisi riittävän monimuotoinen, ilmastonmuutos, tuholaiset ja muut vastaavat ilmiöt vaikuttaisivat todennäköisesti tuhoisammin. Biologinen monimuotoisuus on tärkeää myös elintarvikkeiden tuotannolle, koska se merkitsee maatalouden ja kalatalouden elinkelpoisuuden säilymistä pitkällä aikavälillä. Biologinen monimuotoisuus on monien teollisten prosessien kehityksen ja uusien lääkkeiden tuotannon perusta. Lisäksi biologinen monimuotoisuus tarjoaa usein ratkaisuja nykyisiin saaste- ja sairausongelmiin.

2. Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelman (UNEP) maailmanlaajuisessa biodiversiteetti-arviossa katsotaan, että maailman biologinen monimuotoisuus vähenee nykyään nopeammin kuin koskaan aikaisemmin. Myös Euroopan tilanne on huolestuttava. Euroopan unionin runsas biologinen monimuotoisuus on muuttunut hitaasti vuosisatojen kuluessa ihmisten toiminnan vaikutuksesta. Muutaman viime vuosikymmenen kuluessa ihmisen vaikutus on nopeutunut ratkaisevasti. UNEP:n arviossa vahvistetaan, että muutamissa Euroopan maissa jopa 24 prosenttia joistain ryhmistä, kuten perhosista, linnuista ja nisäkkäistä, on kuollut sukupuuttoon maan alueella.

3. Euroopan biologisen monimuotoisuuden vähenemisen taustalla olevat syyt osoittavat, että jollei asiassa ryhdytä toimiin, kehitys todennäköisesti nopeutuu. Dobrisin arviossa Euroopan ympäristökeskus toteaa, että Euroopan biologisen monimuotoisuuden väheneminen monilla alueilla johtuu pääasiassa (osittain teollisen) tehomaa- ja -metsätalouden maankäyttömuodoista, infrastruktuurin ja kaupungistumisen aiheuttamasta jäljellä olevien luonnollisten elinympäristöjen lisääntyneestä pirstoutumisesta ja massaturismista sekä veden ja ilman saastumisesta.... jos taloudellinen toiminta lisääntyy odotettua vauhtia, biologisen monimuotoisuuden vähenemisvauhti kasvaa paljon todennäköisemmin kuin pysähtyy.

4. Vaikka yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat pyrkineet hoitamaan biologisen monimuotoisuuden vähenemisen ja häviämisen aiheuttamaa ongelmaa, nykyiset toimenpiteet eivät riitä kääntämään nykysuuntausta. Tämän vuoksi Euroopan yhteisön on sekä ehdottomasti että kiireellisesti kehitettävä biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävästä hyödyntämisestä koskeva strategia ja ryhdyttävä sitä koskeviin toimiin.

B) Vastaus haasteeseen

5. Biologisen monimuotoisuuden vähenemisen ja häviämisen yleismaailmallisuus ja eri lajien ja ekosysteemien keskinäinen rajatylittävä riippuvuus vaativat kansainvälistä yhteistoimintaa. Puitteet näille toimille muodostaa biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus. Euroopan yhteisö ratifioi yleissopimuksen 21.12.1993. Yleissopimuksella

on kolme tavoitetta: biologisen monimuotoisuuden suojeleminen, sen osien kestävä käyttö sekä perintöaineksen käytöstä saadun hyödyn oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako. Biologinen monimuotoisuus määritellään yleissopimuksessa kaikkiin ekosysteemeihin, kuten maa-, meri- tai muuhun vesiekosysteemiin tai ekologiseen kokonaisuuteen kuuluvien elävien eliöiden vaihtelevuudeksi, johon lasketaan myös lajin sisäinen ja lajien välinen monimuotoisuus sekä ekosysteemien monimuotoisuus.

6. Yleissopimuksen 6 artiklassa määrätään erityisesti, että kukin sopimuspuoli:

- kehittää kansallisia biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävästä käytön strategioita, suunnitelmia ja ohjelmia tai muuttaa nykyisiä strategioita, suunnitelmia tai ohjelmia siten, että niistä heijastuvat muun muassa tässä yleissopimuksessa tarkoitetut, asianomaista sopimuspuolta koskevat toimet, sekä
- sisällyttää biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävästä käytön mahdollisuuksiensa mukaan ja soveltuvin osin yhteiskunnan eri sektoreiden sisäisiin ja niiden välisiin suunnitelmiin, ohjelmiin ja toimintaperiaatteisiin. Sopimuspuolten konferenssi on antanut lisäohjeita tällaisen strategian laatimista varten¹.

7. Euroopan unionilla on maailmanlaajuinen johtava asema yleissopimuksen tavoitteiden edistämiseksi. Se toimii niin täyttääkseen yleissopimuksen oikeudelliset velvoitteet ja myös täyttääkseen kansalaistensa odotukset ja pyrkimykset, joihin biologisen monimuotoisuuden tunnettujen taloudellisten arvojen ja ympäristöarvojen lisäksi kuuluu eettinen pyrkimys estää sukupuuttoon kuoleminen siellä, missä tämä on mahdollista.

8. Tässä tiedonannossa esiteltävä biologista monimuotoisuutta koskeva yhteisön strategia tarjoaa kehityksen yhteisön politiikkojen ja välineiden kehittämiseksi niin, että yleissopimusta noudatetaan. Euroopan yhteisön ensimmäinen kertomus yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssille on tiivistetty arvio Euroopan unionin biologisen monimuotoisuuden merkityksestä ja tasosta. Se on myös kattava katsaus meneillään oleviin ja suunniteltuihin yhteisön aloitteisiin ja välineisiin, jotka ovat merkityksellisiä yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamisessa. Siksi tämä kertomus on tärkeä strategian tausta-asiakirja.

9. Ministerineuvosto totesi 18. joulukuuta 1995 tekemissään päätelmissä, että toimivaltaansa kuuluvissa asioissa ja läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioidensa kanssa yhteisön olisi laadittava yhteisön strategia, jossa yksilöidään Euroopan yhteisön suojelupolitiikan aukot ja edistetään biologisen monimuotoisuuden ottamista huomioon yhteisön politiikoissa jäsenvaltioiden strategioita, ohjelmia ja suunnitelmia täydentävällä tavalla, varmistaakseen tämän yleissopimuksen täysimääräisen täytäntöönpanon.

10. Kaikki yhteisön jäsenvaltiot ovat yleissopimuksen sopimuspuolia. Siksi ne ovat joko jo kehittäneet omat kansalliset biologista monimuotoisuutta koskevat strategiansa

¹ Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten toisen konferenssin päätös II/7 ja biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sopimuspuolien kolmannen konferenssin päätös III/9.

tai ovat kehittämässä niitä. Kehittämällä ja panemalla täytäntöön kansalliset strategiansa jäsenvaltiot osallistuvat merkittävästi yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen. Monissa jäsenvaltioissa on perustettu kansallinen biologista monimuotoisuutta koordinoiva laitos, kokous tai komitea. Kaikki jäsenvaltiot joko ovat sisällyttäneet tai aikovat sisällyttää biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön kannalta keskeisiin alakohtaisiin tai monialaisiin suunnitelmiin. Kyseeseen tulevat politiikan alat ja omaksuttu lähestymistapa vaihtelevat maakohtaisesti maiden biologisen monimuotoisuuden erityispiirteiden ja niihin vaikuttavien paineiden suhteellisen suuruuden mukaan. Ympäristö-, maatalous-, metsätalous- ja kalatalouspolitiikan katsotaan yleisesti olevan tärkeimpiä. Monissa tapauksissa mukaan on otettu myös tiede ja teknologia, energia, teollisuus, liikenne, matkailu ja vapaa-aika, terveys, koulutus ja puolustus. Jäsenvaltiot painottavat eri tavoin yleissopimuksen eri aihepiirejä kansallisissa strategioissaan. Euroopan ympäristökeskus on laatinut ensimmäisen arvion siitä, miten jäsenvaltiot ovat toteuttaneet yleissopimukseen kuuluvia eri toimenpiteitä². Sopimuspuolten konferenssille laadituissa jäsenvaltioiden kertomuksissa on ajantasaisempi versio yleissopimuksen täytäntöönpanosta.

11. Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen onnistunut täytäntöönpano edellyttää, että sekä jäsenvaltioissa että yhteisön tasolla toimitaan yhteistyössä. Kansallisten strategioiden kehittäminen ja noudattaminen jäsenvaltioissa on välttämätöntä, mutta myös monet yhteisön politiikat ja välineet vaikuttavat merkittävästi biologiseen monimuotoisuuteen. Siksi yhteisön on toimittava näillä aloilla sekä täydentääkseen jäsenvaltioiden työtä että estääkseen turhauttavaa työtä niissä. Yhteisön strategiassa keskitytään yhteisön politiikan ja välineiden jatkokehittämiseen ja täytäntöönpanon tuleviin vaiheisiin.

C) Strategian soveltamisala ja tavoitteet

12. Koska yhteisö on kansainvälisesti avainasemassa, on selvää, että sen oman politiikan ja omien välineiden, joista monet vaikuttavat huomattavasti biologiseen monimuotoisuuteen, on heijastettava biologisen monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä tunnettua huolta ja edistettävä niitä.

13. Ehdotettu yhteisön biologista monimuotoisuutta koskeva strategia pyrkii ennakoimaan, estämään ja vastustamaan biologista monimuotoisuutta merkittävästi vähentäviä tai tuhoavia syitä niiden lähteillä. Näin autetaan sekä biologisen monimuotoisuuden nykyisen vähenemis- ja katoamissuuntausten kääntämistä että lajien ja ekosysteemien (myös maatalouden ekosysteemien) saattamista tyydyttävälle suojelun tasolle sekä Euroopan unionin alueella että sen ulkopuolella.

14. Yhteisön biologista monimuotoisuutta koskeva strategia on osa ympäristön ja kestäväen kehityksen viidettä toimintaohjelmaa "Kohti kestävää kehitystä", ja sitä on tarkasteltava myös siinä valossa, että perustamissopimuksen 130 r artiklan 2 kohdan nojalla ympäristökysymykset on integroitava eri alojen politiikkaan. Se noudattaa myös lujempaa sitoutumista kestäväen kehitykseen, mikä kuuluu Amsterdamin sopimukseen.

² Euroopan ympäristökeskus. YK:n biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus. Seuranta ETA:n jäsenvaltioissa. Kööpenhamina 1996.

Amsterdamin sopimuksessa määrätään, että "ympäristönsuojelun vaatimukset on sisällytettävä yhteisön politiikkojen määritelmiin ja täytäntöönpanotoimiin (...) erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi". Strategiassa otetaan huomioon myös useat neuvoston päätelmät ja yleiseurooppalaisen maisema- ja biodiversiteettistrategian asiaa koskevat tavoitteet.

15. Strategiassa määritellään pääpiirteissään, mitä on tehtävä biologisesta monimuotoisuudesta tehdyn yleissopimuksen 6 artiklassa asetettujen velvoitteiden täyttämiseksi Euroopan yhteisössä. Tärkeimmät Euroopan yhteisöä koskevat velvoitteet ovat strategian jaksossa II, ja ne koskevat neljää pääaihetta. Yhteisön politiikan asianomaisilla aloilla saavutettavat tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi tarvittavat välineet määritetään jaksossa III.

16. Voidakseen panna täytäntöön biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen yhteisö tarvitsee kaksivaiheista prosessia. Ensimmäinen vaihe on sellaisen strategian hyväksyminen, jossa selostetaan politiikan yleinen suuntaus. Toinen vaihe on se, jossa komissio kehittää ja toteuttaa kyseisistä politiikan aloista vastaavien yksiköittensä kautta toimintasuunnitelmia ja muita toimenpiteitä. Toisen vaiheen ansiosta yleissopimukseen perustuvat tavoitteet voidaan muuttaa konkreettisiksi toimiksi.

17. Toimintasuunnitelmilla ja muilla toimenpiteillä kehitetään edelleen kunkin aiheen tavoitteiden ja kunkin politiikan tavoitteiden välisiä yhteyksiä. Strategialla luodaan menetelmä, jolla varmistetaan biodiversiteettikysymysten sisällyttäminen muuhun politiikkaan ja välineisiin, ja samalla täytetään yksi aukko yhteisön nykyisessä suojelupolitiikassa.

18. Toimintasuunnitelmien ja muiden tavoitteiden saavuttamiseen tarkoitettujen toimenpiteiden on rakennuttava nykyisen politiikan ja suunniteltujen aloitteiden varaan ja täydennettävä niitä. Toimintasuunnitelmien kehittämisessä on otettava huomioon jäsenvaltioiden strategioissa asetetut tavoitteet ja niissä suunniteltu toiminta, jotta todellinen lisäarvo, yhtenäisyys ja täydentävyys mahdollistuvat. Parhaat keinot tähän tavoitteeseen pääsemiseksi selviävät vasta, kun kaikkien jäsenvaltioiden strategiat ovat tiedossa.

19. Koska yhteisö ja jäsenvaltiot ovat sopimuspuolina monissa biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tavoitteiden kannalta merkittävässä kansainvälisissä yleissopimuksissa ja muissa sopimuksissa, tämä strategia auttaa tekemään eri kansainvälisillä foorumeilla tehtävistä aloitteista johdonmukaisia keskenään. Strategian toteuttaminen auttaa siksi muihin yleissopimukseen perustuvien yhteisön tavoitteiden saavuttamista.

20. Edistystä strategian toteuttamisessa sekä toimintasuunnitelmien ja muiden toimenpiteiden onnistumista seurataan ja arvioidaan käyttämällä biologisen monimuotoisuuden mittareita ja mitattavia tavoitteita. Niillä pyritään mittaamaan toiminnan tehokkuutta ja antamaan ohjausta tulevaa toimintaa varten. Kehittämisen, toteuttamisen ja seurannan lisävaiheita kuvataan jaksossa IV.

II. STRATEGIAN AIHEET

1. Yhteisön biologista monimuotoisuutta koskeva strategia on kehitetty neljän pääaiheen ympärille. Kussakin aiheessa korostetaan niitä erityistavoitteita, jotka on määrä saavuttaa toimintasuunnitelmien ja muiden toimenpiteiden yhteydessä. Tavoitteet perustuvat niihin biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen erityisvelvoitteisiin, jotka ovat yhteisön kannalta merkityksellisiä, ja myös luonnehtivat näitä tavoitteita.

Aihe 1. Biologisen monimuotoisuuden suojelu ja kestävä käyttö.

2. Tämän aiheen kautta Euroopan yhteisö pyrkii ekosysteemien ja lajipopulaatioiden suojeluun ja tarvittaessa niiden elvyttämiseen niiden luonnollisessa ympäristössä. Siinä on keskityttävä myös niiden ekosysteemien suojeluun, joissa viljelylajit ja kotieläimet ovat kehittäneet erityisominaisuuksiaan. In situ -suojelua on joissakin tapauksissa täydennettävä myös ex situ -aloitteilla³. Tässä aiheessa viitataan myös toimenpiteisiin, joilla voidaan varmistaa, että luonnonvarojen käyttö on kestävä.

In situ -suojaus

3. Yhteisö jatkaa nimettyjen alueiden verkostojen perustamista ja erityisesti Natura 2000 -verkoston luomista. Useiden luonnonvaraisten lajien, viljelylajien ja -lajikkeiden sekä kotieläinlajien kannalta suojelualuejärjestelmän perustaminen ei kuitenkaan yksin riitä tai ole asianmukaista. In situ -suojaus edellyttääkin, että yhteisö tarkastelee keskeisissä alakohtaisissa ja laaja-alaisissa politiikoissa niiden vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväan käyttöön muilla, suojelualueiden ulkopuolisilla alueilla. Tässä on yksi yhteisön nykyisten suojeluperiaatteiden suurimmista puutteista. Yhteisön olisi siksi tarvittaessa pyrittävä:

- edistämään ja tukemaan ekosysteemien ominaisuuksien suojelua,
- huolehtimaan, että luontaisesti esiintyvien luonnonvaraisten lajien populaatioiden koko, rakenne, levinneisyys ja kehitys on suojattu riittävän hyvin, ja tukemaan kaikkein uhanalaisimpien lajien elvytys suunnitelmia,
- toimimaan luonnonvaraisten sekä viljeltyjen ja jalostettujen lajien perintöaineksen säilyttämiseksi ja perintöaineksen vähenemisen estämiseksi.

4. Vieraiden lajien tai alalajien esiintyminen ekosysteemeissä tai tuominen siihen voi aiheuttaa siinä epätasapainoa ja muutoksia. Sillä voi olla lajien risteytymiseen tai kilpailun kautta mahdollisesti peruuttamaton vaikutus biologisen monimuotoisuuden luonnollisiin osiin. Yhteisön pitäisi ennalta varautumisen periaatteen mukaan pyrkiä estämään, että vieraat lajit vaikuttavat haitallisesti ekosysteemeihin, ensisijaisesti suojeltaviin lajeihin tai niihin elinympäristöihin, joista ne ovat riippuvaisia, ja luoda keinoja niiden aiheuttaman vaaran hallitsemiseksi ja tarvittaessa poistamiseksi.

5. Vaikka bioteknologia yleensä voi tuoda yhteiskunnalle useita hyötyjä, geneettisesti muunnettujen organismien (GMO) levittäminen ympäristöön voi vaikuttaa myös haitallisesti biologiseen monimuotoisuuteen. Euroopan yhteisö on luonut ennalta varautumisen periaatteen mukaan erityisesti direktiivien 90/219/ETY ja 90/220/ETY

³ Yleissopimuksen 2 artiklassa määritellään 'in situ -olosuhteet' olosuhteiksi, joissa perintöainesta esiintyy ekosysteemeissä tai luontaisissa elinympäristöissä, sekä jalostettujen tai viljelylajien osalta ympäristöissä, joissa ne ovat kehittäneet erityisominaisuutensa. 'Ex situ -suojaus' tarkoittaa biologisen monimuotoisuuden osien suojelua muussa kuin niiden luontaisessa ympäristössä.

avulla mekanismeja, joilla arvioidaan, säännellään, valvotaan ja hallitaan biotekniikan avulla geneettisesti muunnettujen organismien käyttöön ja levittämiseen liittyviä vaaroja, jotka voivat vaikuttaa biologiseen monimuotoisuuteen. Lisäksi yhteisö aikoo ajaa biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen perustuvan bioturvallisuutta koskevan pöytäkirjan saamista valmiiksi vuoden 1998 loppuun mennessä. Pöytäkirjan odotetaan vahvistavan kansainväliset menettelytavat elävien muunnettujen organismien (LMO) turvallisen kuljetuksen, käsittelyn ja käytön alalla ja keskittyvän erityisesti kaikkien sellaisten nykyaikaisen biotekniikan avulla muunnettujen elävien muunnettujen organismien rajatylittäviin liikkeisiin, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväan käyttöön. Lisäksi siinä olisi esitettävä sopiva ennakkosuostumusmenettely.

Ex situ -suojaus

6. Geenipankeilla, vankeudessa tapahtuvalla kasvatuksella, eläintarhoilla ja kasvitieteellisillä puutarhoilla voi olla hyvin arvokas tehtävä, jos niiden toiminta yhdistetään koordinoituun luontoon palauttamiseen tai integroituun suojelujärjestelmään. Viljeltyjen lajien ja lajikkeiden, metsätaloudessa käytettävien kasvien sekä kotieläinlajien osalta on vältettävä perintöaineksen vähenemistä ja pidettävä yllä monipuolinen perintöaines, jotta varmistetaan kyseisten lajien tuleva elinkelpoisuus ja niiden ominaisuuksien paraneminen. Joissakin tapauksissa riittävien geenipankkien ylläpitäminen edellyttää yhteistyötä kolmansien maiden kanssa. Yhteisön pitäisi

- kannustaa sellaisten luonnonvaraisten lajien sekä luonnonvaraisten viljelykasvien lähisukulaisten, luonnonvaraisten kasvien ja kotieläinlajien perintöaineksen riittävää ex situ -suojausta, jotka ovat hyödyllisiä elintarvikkeiden tuotannossa, jos niitä ei voida suojella in situ tai jos niiden in situ -suojaus on vakavassa vaarassa,
- kannustaa eläintarhoja, akvaarioita, kasvitieteellisiä puutarhoja, geenipankkeja ja kokoelmia pitämään lajeja, viljeltyjä lajeja ja kotieläinlajeja tyydyttävissä oloissa, joilla varmistetaan niiden säilyminen, ja yhdistämään työnsä koordinoituiksi toimintasuunnitelmiksi, joiden tarkoituksena on lajin palauttaminen tyydyttävälle in situ -suojaustasolle.

Biologisen monimuotoisuuden osien kestävä käyttö

7. Ihmisen toiminnalla voi olla myönteinen tai kielteinen vaikutus biologisen monimuotoisuuden kestäväan käyttöön. Strategioiden, politiikkojen, suunnitelmien ja hankkeiden vaikutus biologiseen monimuotoisuuteen kannattaa arvioida kunnolla, sillä se on avain kestäväan kehityksen edistämiseen. Ensimmäiseksi on yksilöitävä toimet, joilla saattaa olla kielteinen vaikutus, jotta voidaan valita ratkaisuja, joissa kielteiset vaikutukset voidaan välttää tai minimoida. Toiseksi olisi yksilöitävä tehokkaimmat keinot täyttää biologisen monimuotoisuuden vaatimukset. Siksi yhteisön pitäisi

- pohtia strategian tavoitteita suhteessa sen alakohtaisten ja monialaisten strategioiden, suunnitelmien, politiikkojen ja hankkeiden ympäristöarvioitiin,
- kehittää yhteisön strategioiden, suunnitelmien, ohjelmien, politiikkojen ja hankkeiden kustannustehokkaita analyysejä strategian tavoitteiden saavuttamiseksi aina kun se on mahdollista,

- kehittää sopivia menetelmiä ja tekniikoita, joiden avulla asianosaiset voivat osallistua arviointimenettelyyn sekä korjaavien ja ehkäisevien toimenpiteiden toteuttamiseen.

8. Taloudelliset ja yhteiskunnalliset kannustimet, kuten tuet, verot ja maksut, voivat vaikuttaa merkittävästi biologiseen monimuotoisuuteen. Joissain tapauksissa niitä voidaan käyttää välineinä, joilla muutetaan tai pidetään yllä biologisen monimuotoisuuden kannalta olennaisia tuotanto- ja kulutustapoja. Yhteisö tukee menetelmiä, joilla valistuneita kuluttajia kannustetaan tekemään mahdollisimman paljon yksittäisiä päätöksiä, jotka edistävät biologisen monimuotoisuuden suojelua ja sen kestävää käyttöä. Komission jokin aika sitten antamassa tiedonannossa ympäristöveroista ja -maksuista esitetään joitakin ehdotuksia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Siksi yhteisön olisi aina mahdollisuuksien mukaan pyrittävä

- sisällyttämään biologisen monimuotoisuuden arvot kustannus-hyötyanalyysiin,
- edistämään elinkaarianalyysiin perustuvia sellaisten tuotteiden ekomerkkijärjestelmiä, joiden tuotanto, jakelu, käyttö tai hävittäminen voi vähentää biologista monimuotoisuutta,
- sisällyttämään biologista monimuotoisuutta koskevat kysymykset tuotevastuujärjestelmiin.

9. Sen lisäksi, että yksilöidään ja otetaan käyttöön kannustimia biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön tukemiseksi, on myös harkittava kielteisesti vaikuttavien kannustinten poistamista. Tämä merkitsee tarkistuksia joidenkin omistus- ja käyttöoikeuksien järjestelmiin, sopimusmenettelyihin, kansainväliseen kauppapolitiikkaan ja talouspolitiikkaan. Siksi yhteisön olisi erityisesti

- siirrettävä kannustumia niin, että ne edistävät myönteisiä vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväen käyttöön enemmän kuin kielteisiä vaikutuksia,
- edistettävä biologista monimuotoisuutta tukevien järjestelmien yhteiskunnallista ja taloudellista elinkelpoisuutta sekä sellaisten kannustimien poistamista, jotka vaikuttavat epätoivotulla tavalla biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväen käyttöön.

Aihe 2. Perintöaineksen käytöstä aiheutuvien hyötyjen jakaminen.

10. Perintöaineksen käytöstä aiheutuvien hyötyjen jakaminen liittyy biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanoon useilla tavoin, muun muassa perintöaineksen käyttöoikeuksien ja bioteknologian hyötyjen jakamiseen esimerkiksi perintöainesta tarjoavien ja käyttävien tahojen välisen tieteellisen ja kaupallisen kumppanuuden kautta, teknologian siirtoon, tekniseen ja tieteelliseen yhteistyöhön sekä perinteisiä elämäntapoja edustavien alkuperäiskansojen ja paikallisten yhteisöjen tietoihin, innovaatioihin ja käytäntöihin.

11. Perintöaineksen osalta yleissopimuksessa vahvistetaan sopimuspuolten itsemääräämisoikeus perintöainekseensa. Siinä määrätään myös, että sopimuspuolet eivät saa asettaa aiheettomia rajoituksia ja että käyttöoikeus on myönnettävä vastavuoroisesti sovituin ehdoin. Vastaavasti on harkittava erilaisia näiden voimavarojen käyttöoikeutta koskevia ratkaisuja. Siksi yhteisön pitäisi

- edistää sopivia monenvälisiä järjestelyjä,
- edistää vapaaehtoisen kahdenvälisen yhteistyön suuntaviivoja, joita sovellettaisiin erityisesti, kun vain joillakin mailla on käyttöoikeus kyseiseen perintöaineeseen tai vain jotkin maat tarvitsevat sitä,
- tukea geneettisten voimavarojen alkuperäisiä kansallisen perintöaineen etsintä- ja käyttöoikeusstrategioiden kehittämisessä ottaen huomioon alan monenväliset järjestelmät ja välineet.

12. Teknologian siirto olisi ymmärrettävä laajassa merkityksessä käsittämään tekniikan käyttöoikeutta ja saatavuutta koskeva tekninen yhteistyö sekä institutionaalinen kehittäminen ja valmiuksien kasvattaminen sopivien tekniikoiden yksilöimiseksi ja käyttämiseksi. Näihin kuuluvat myös alkuperäiset ja paikalliset tekniikat. Tavoitteet perustuvat siihen, että hyödyllistä tekniikkaa on sekä julkisella että yksityisellä sektorilla ja että teknisen yhteistyön ja teknologian siirron helpottamiseksi tarvitaan sopivaa oikeudellista ja taloudellista ympäristöä, johon kuuluvat myös teollis- ja tekijänoikeudet. Perustekniikan tarvetta on erityisesti kehitysmaissa. Yhteisön on siksi pyrittävä

- lisäämään biologisen monimuotoisuuden suojelemiseen ja kestävään käyttöön tarvittavan tekniikan kehittämistä,
- helpottamaan biologisen monimuotoisuuden suojelemiseksi ja kestäväksi käyttämiseksi tarvittavan tekniikan siirtämistä kehitysmaihiin.

13. Teknisen ja tieteellisen yhteistyön tavoitteena olisi erityisesti oltava kehitysmaiden perusvalmiuksien lujittaminen biologisen monimuotoisuuden ja sen osien suojelemiseksi ja kestäväksi käyttämiseksi sekä yhteisten tutkimusohjelmien luominen erityisesti yksilöimisen, seurannan ja tietojenvaihdon alalla. Yhteisön pitäisi

- edistää biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestäväää käyttöä koskevan tietämyksen ja sitä koskevien tekniikoiden laajempaa soveltamista sekä yhteisössä että sen ulkopuolella, mukaan lukien paikallisyhteisöjen ja alkuperäiskansojen tiedot, innovaatiot ja käytännöt.

Aihe 3. Tutkimus, yksilöinti, seuranta ja tiedonvaihto

14. Nykyään myönnetään yleisesti, että biologista monimuotoisuutta koskevan tiedon puutteellisuus kaikilla tasoilla on esteenä yleissopimuksen onnistuneelle täytäntöönpanolle. Tämä ei kuitenkaan saisi hidastaa meneillään olevia nykyisiin tietoihin perustuvia toimia. Tämän vuoksi on tarpeellista lujittaa pyrkimyksiä yksilöidä ja seurata biologisen monimuotoisuuden tärkeimpiä osatekijöitä ja niihin kohdistuvia paineita ja uhkia kiinnittäen erityistä huomiota yleissopimuksen liitteessä I olevaan tärkeiden asiaryhmien alustavaan luetteloon. On myös tarpeellista lujittaa biologista monimuotoisuutta, sen periaatteita, käsitteitä ja perusmekanismeja koskevaa perustutkimusta.

15. Toimintasuunnitelmassa mainitut tehtävät ja päämäärät sekä muut alan toimenpiteet olisi sisällytettävä yhteisön tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen puiteohjelman toimintaan. Kansalaisjärjestöjen yhteisöllä, jäsenvaltioilla, niiden laitoksilla ja niiden yksityiskokoelmissa olevat tärkeät tiedot on otettava huomioon.

16. Tutkimusaloitteiden olisi perustuttava erityisesti Euroopan komission pääosasto XII:n ympäristö ja ilmasto -tutkimusohjelmassa perustetun tutkimusta ja biologista

monimuotoisuutta koskevan eurooppalaisen tilapäisen työryhmän (EWGRB) työhön, ja siinä voitaisiin keskittyä seuraaviin:

- luomaan Euroopan johtavien biologisen monimuotoisuuden tutkimuskeskusten välistä verkostoa biologisen monimuotoisuuden merkitykseen ja toimintaan kohdistuvan perustutkimuksen edistämiseksi kaikilla tasoilla,
- edistämään sopivaa tutkimustoimintaa, joka koskee biologisen monimuotoisuuden luonnollisen kehityksen toiminnallisia mekanismeja, kuten biologista monimuotoisuutta koskevan politiikan tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavia välineitä ja menetelmiä,
- lisäämään tietoa biologisen monimuotoisuuden suojelusta luonnossa, maataloudessa, metsätaloudessa ja kalataloudessa sekä sen laajemmasta asemasta elämää ylläpitävissä prosesseissa,
- lisäämään tietoa biosfäärin toiminnasta erilaisissa mittakaavoissa – maailmanlaajuisella, alueellisella ja paikallisella tasolla – ja ihmisen toiminnan vaikutuksista elämää ylläpitäviin järjestelmiin,
- auttamaan määrittämään, mitä muutoksia tarvitaan lainsäädännössä, ohjelmissa ja poliittisessa toiminnassa biologisen monimuotoisuuden suojelemiseksi, sen kestäväksi käyttämiseksi ja sen käytöstä saatavan hyödyn oikeudenmukaiseksi jakamiseksi. Tähän on kuuluttava biologisen monimuotoisuuden kestäväään käyttöön ja suojelemiseen kolmansissa maissa vaikuttavien poliittisten, organisatoristen ja hallinnollisten tekijöiden käsitteleminen suhteessa talouden globaalistumiseen,
- edistämään molekyyli menetelmiä käyttävää tutkimustoimintaa biologisen monimuotoisuuden mittaamisessa ja näiden teknologioiden validointia,
- edistämään välineiden luomista ja ehdottamaan biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja käyttöön osallistuville kumppaneille vaihtoehtoja muun muassa puhtaita tekniikoita ja ex situ -suojelua koskevan teknologian tutkimuksessa,
- edistämään biologisen monimuotoisuuden eri muotojen arviointia yhteiskunnan kaikkien osapuolten kannalta,
- tukemaan maailmanlaajusten yhtymäkohtien kehittämistä kolmansien maiden kanssa erityisesti biologisen monimuotoisuuden käytössä ja hallinnassa siirtymävaiheen talouksissa, nopeasti kehittyvän talouden maissa ja kehitysmaissa.

17. Yksilöimisen osalta Euroopan komissio aikoo edistää edelleen Euroopan ympäristökeskuksen ja sen tieto- ja seurantaverkoston (EIONET) tukitoimia, joilla muun muassa:

- kehitetään lähtötutkimus biologisen monimuotoisuuden in situ - tai ex situ -muodossa esiintyvien tai viimeisten 50 vuoden aikana hävinneiden tärkeiden osien yksilöimiseksi ja luetteloidumiseksi,
- määritetään biologisen monimuotoisuuden osien suojelun taso ja suuntaukset,
- yksilöidään biologisen monimuotoisuuden osiin kohdistuvat merkittävät paineet ja uhat ja niiden syyt,
- sovelletaan nykyaikaista taksonomiaa tieteellisten välineiden luomiseksi suojelua ja kestäväää käyttöä koskevalle politiikalle pyrkien muun muassa täyttämään taksonomisissa tiedoissa olevat aukot.

18. Yhteisön biologisen monimuotoisuuden kaikkien osien ja niihin mahdollisesti vaikuttavien paineiden ja uhkien seuranta ja jatkuva arviointi olisi käytännössä

hankalaa, joten on ehdotettu, että lajeihin ja ekosysteemeihin perustuvan indikaattorijärjestelmän kehittämistä tuettaisiin⁴.

19. Yhteisö tukee tätä järjestelmää koskevaa tutkimusta tutkimusohjelmassaan, ja alan työ sisällytetään Euroopan ympäristökeskuksen ja sen verkoston uuteen monivuotiseen työohjelmaan. Lisäksi Eurostat kehittää biologiseen monimuotoisuuteen vaikuttavien paineiden indikaattoreita paineindeksihankkeessaan⁵. Näiden indikaattoreiden määrittäminen ja niiden kehityksen seuranta on tämän strategian olennainen osa, koska siitä saadaan tärkeitä tietoja toimintasuunnitelmien ja muiden toimenpiteiden toimivuuden ja vaikutuksen arvioimista varten. Siksi näihin välineisiin olisi kuuluttava

- sellaisten indikaattoreiden yksilöinti, joilla voidaan arvioida sektorin vaikutuksia biologisen monimuotoisuuden osiin ja strategian toteutumisen edistymistä,
- indikaattoreiden kehityksen seurantamenetelmät ottaen huomioon muun muassa toimet, jotka aiheuttavat elinympäristön huononemista, kestäväntä populaatioiden vähentämistä, saastepäästöjä sekä vieraiden lajien ja geneettisesti muunnettujen organismien tai elävien muunnettujen organismien levittämistä tai leviämistä ympäristöön.

20. Arviointien ja kansainvälisen tiedonvaihdon merkitystä yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamiselle korostavat monien ekologisten prosessien rajat ylittävä luonne, ekosysteemien keskinäinen riippuvuus, monien luonnonvaraisten lajien muuttokäyttäytyminen, kansainvälisen yhteistyön tarve viljelylajien ja kotieläinlajien geneettisen aineksen varaston ylläpitämiseksi sekä monien biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvien paineiden ja uhkien rajat ylittävä luonne. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden ja muiden yleissopimuksen sopimuspuolten kansainvälisen koordinoinnin lujittaminen kahdenvälisesti tai alueellisesti on tärkeä tavoite.

21. Tähän kuuluu tuki biologista monimuotoisuutta koskevan kansainvälisen tietojenvaihdon tärkeimmäksi keinoksi luodun tietojenvaihtokeskuksen (Clearing House Mechanism, CHM)⁶ lujittamiselle ja sen kehittämiseksi edelleen. Euroopan ympäristökeskuksen ja sen tieto- ja seurantaverkoston (EIONET) olisi lujitettava ja kehitettävä yhteisön tietojenvaihtokeskusta edelleen, jotta siitä tulisi tehokas väline teknisen ja tieteellisen yhteistyön edistämiseksi ja helpottamiseksi. Sen on oltava tarvelähtöinen ja hajautettu ja sen avulla on voitava toimittaa metatason tietanalyysin kannalta hyödyllisiä tietoja. Tietojen saaminen tietojenvaihtokeskukselta on erityisen tärkeää kansallisten ja yhteisön raporttien laatimiseksi ja tietojen saamiseksi biologista monimuotoisuutta koskevien konkreettisten toimenpiteiden edistymisestä. Yhteisön tietojenvaihtokeskus luo yhteyksiä jäsenvaltioiden seurantakeskusten tietojenvaihtokeskuksiin.

⁴ Esimerkkejä paikallistason indikaattoreista ovat lajien väheneminen, torjunta-aineiden käyttö tai torjunta-aineiden käytön muutokset. Esimerkkejä yhteisön tason indikaattoreista ovat uhanalaisten lajien prosentuaalinen osuus tunnetuista lajeista, elinympäristöjen pirstoutuminen lineaaristen liikenteen infrastruktuurien johdosta tai NATURA 2000 -verkostoon nimetyt alueet.

⁵ Kuvailtu komission tiedonannossa neuvostolle ja Euroopan parlamentille (KOM(94) 670 lopullinen): Ohjeita EU:n ympäristöindikaattoreista ja vihreästä kansallisesta kirjanpidosta: ympäristön ja talouden tietojärjestelmien integroiminen.

⁶ Tietojenvaihtokeskuksen käsite, päämäärät ja tavoitteet on määritelty yleissopimuksen 18 artiklassa, ja niitä on kehitetty sopimuspuolten konferenssin päätöksillä I/3, II/3 ja III/4.

22. Tämän vuoksi toimintasuunnitelmien ja muiden toimenpiteiden olisi autettava

- yksilöimään ja tarkistamaan nykyisiä menetelmiä aiheellisen tietojenvaihdon helpottamiseksi yhteisön tietojenvaihtokeskuksen avulla,
- luomaan tai lujittamaan tietojenvaihtojärjestelmiä kansallisella ja maailmanlaajuisella tasolla ja saattamaan biologista monimuotoisuutta koskevat tiedot suuren yleisön ja päätöksentekijöiden saataville ja hyödyttämään heitä.

Aihe 4. Opetus, koulutus ja valistus

23. Monet biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön kohdistuvat paineet ja uhat ovat lähtöisin ihmisten käsityksistä, asenteista ja käyttäytymisestä. Biodiversiteettistrategiaa voi myös olla vaikea toteuttaa, jos asianosaiset eivät ole tietoisia biologiseen monimuotoisuuteen vaikuttavista ongelmista ja niiden ratkaisumahdollisuuksista. Näiden tekijöiden muuttaminen vaatii pitkäaikaista yhteistyötä koulutuksessa ja valistuksessa.

24. Yleisöön kohdistuva valistustyö on ratkaisevaa monien biologista monimuotoisuutta edistävien toimien onnistumiselle, kuten biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä edistävälle kuluttajapolitiikalle. Sen vuoksi olisi harkittava yleisöön kohdistuvia valistuskampanjoita ja tärkeimpiä keinoja yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kaikessa tässä kansalaisjärjestöillä on hyvin tärkeä asema.

25. Lisäksi minkä tahansa biologista monimuotoisuutta koskevan strategian toteuttaminen edellyttää, että eri toimijoilla on ajan tasalla olevaa teknistä asiantuntemusta. Tämä asiantuntemus voidaan saavuttaa vain, jos alan koulutusohjelmat mukautetaan asianmukaisesti tieteen, tekniikan ja teknologian kehitykseen.

26. Siksi yhteisön olisi kannustettava kehittämään

- biologista monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä koskevia julkisia tiedotus-, opetus- ja valistusohjelmia,
- tämän strategian toteuttamisessa yhteisön tasolla sekä kansallisella ja paikallisella tasolla tarvittavan henkilöstön koulutusohjelmia,
- sellaisten valmiuksien luomista, joilla voidaan seurata ja arvioida yhteisön strategioiden, suunnitelmien, ohjelmien, politiikkojen ja hankkeiden vaikutuksia kolmansien maiden biologiseen monimuotoisuuteen ja raportoida niistä.

III. POLITIIKAN ALAT

1. Seuraavissa kappaleissa kuvaillaan politiikan eri alojen ja sektoreiden merkitystä biologisen monimuotoisuuden suojelulle ja kestävälle käytölle ja yksilöidään yhteisön tavoitteita jaksossa II kuvattujen yleissopimuksen päämäärien saavuttamiseksi.

1) Luonnonvarojen suojelu

2. Luonnonvarojen suojeluun ja kestävään käyttöön sisältyy luonnonvaraisia lajeja koskevia erityistoimenpiteitä, mukaan lukien ekologisen Natura 2000 -verkoston rakentaminen ja hallinnointi.

TAVOITTEET:

- *Panna elinympäristödirektiivi⁷ ja lintudirektiivi⁸ täysimääräisesti täytäntöön,*
- *tukea nimettyjen alueiden verkoston luomista, erityisesti EU:n Natura 2000 -verkoston luomista, ja antaa tarvittavaa rahallista ja teknistä tukea näiden alueiden suojeluun ja kestäväan käyttöön,*
- *kehittää hallintasuunnitelmia valittuja uhanalaisia lajeja sekä joitakin metsästettäviä lajeja varten,*
- *panna täytäntöön EY:n CITES-asetus⁹ ja mukauttaa sitä heijastamaan CITESin sopimuspuolten konferenssin myöhempiä päätöksiä.*

3. Biologista monimuotoisuutta suojelualueiden ulkopuolella koskevia aloitteita on kehitettävä ja edistettävä. Yhteisöllä ei ole kattavaa oikeudellista välinettä tällä alalla, mutta viidettä toimintasuunnitelmaa toteutettaessa on pyritty integroimaan ympäristökysymykset paremmin alakohtaiseen ja monialaiseen politiikkaan. Komission jokin aika sitten tekemä ehdotus neuvoston direktiiviksi vesipolitiikkaan liittyvien yhteisön toimien kehiksestä on tältä kannalta erittäin tärkeä. Veden määrä ja laatu (erityisesti suhteessa torjunta-aineiden ja lannoitteiden aiheuttamaan saastumiseen) ovat kaikkien ekosysteemien toimivuuden kannalta olennaisia muuttujia. Eri sektoreiden tähän rajalliseen luonnonvaraan kohdistamien kilpailevien ja mahdollisesti ristiriitaisten vaatimusten vuoksi vesipolitiikka on strategisesti erittäin tärkeä biologisen monimuotoisuuden ja kestäväan käytön kannalta. Myös kosteikot ovat äärettömän tärkeitä biologisen monimuotoisuuden suojelulle ja kestävälle käytölle, kuten tunnustetaan Ramsarin yleissopimuksessa ja komission jokin aika sitten antamassa kosteikkoja koskevassa tiedonannossa.

TAVOITTEET:

- *Kehittää yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa välineitä suojelualueiden ulkopuolella olevien alueiden biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestäväan käytön parantamiseksi,*
- *Käyttää vesipolitiikkaa koskevaa puitedirektiiviä biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestäväan käytön välineenä ja samalla kehittää jokaista valuma-aluetta varten analyyskejä, joissa veden määrää ja laatua verrataan kysyntään, lukien mukaan maatalouden keinokastelu, energian tuottaminen, teollinen käyttö, käyttö juomavedeksi ja ekologinen käyttö,*
- *edistää maapeitteen, mukaan lukien ranta- ja vesijättökasvillisuuden, ekologista tehtävää eroosion vastustamisessa ja biologisen monimuotoisuuden kannalta tärkeitä ekosysteemejä ja elinympäristöjä ylläpitävän veden kiertokulun säilyttämisessä,*
- *suojella yhteisössä olevia kosteikkoja ja ennallistaa huonokuntoisten kosteikkoalueiden ekologinen luonne.*

4. Monilla maailmanlaajuisilla prosesseilla on biologiseen monimuotoisuuteen vakavia vaikutuksia, jollaisia ovat esimerkiksi ilmastonmuutos, aavikoituminen ja otsonikato. Ilmastonmuutoksen vaikutus joihinkin herkkiin ekosysteemeihin ja viljelykasvilajeihin sekä joidenkin sellaisten toimien vaikutukset, joilla pyritään

⁷ EYVL L 206, 22.7.1992.

⁸ EYVL L 103, 25.4.1979.

⁹ EYVL L 61, 3.3.1997.

esimerkiksi estämään ilmastonmuutosta, voivat olla merkityksellisiä yleissopimuksen tavoitteiden kannalta. Metsien uudistamista ja istutusta koskeviin aloitteisiin olisi sisällyttävä toimenpiteitä, joilla varmistetaan biologiselle monimuotoisuudelle koituvat lisähyödyt. Lisäksi biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväan käyttöön liittyvissä ohjelmissa olisi otettava huomioon muutokset, joita ekosysteemeissä saattaa aiheutua ilmastonmuutoksen nopeutumisen vuoksi. Otsonikadon vaikutukset merten tuottavuuteen ja kalatalouteen sekä joihinkin viljelylajeihin ja joidenkin otsonikatoa aiheuttavien aineiden käytön vaikutus paikalliseen biologiseen monimuotoisuuteen ovat yhtä tärkeitä. Aavikoituminen vaikuttaa merkittävästi maaperään, veden kiertokulun ylläpitämiseen ja eri ekosysteemien suojeluun. Se johtaa maaperän tuottavuuden vähenemiseen ja voi johtaa myös luonnonvaraisten lajien paikalliseen häviämiseen. Aavikoitumisen aiheuttamat ongelmat ovat erityisen suuria Välimeren alueella ja muilla Euroopan ulkopuolisilla alueilla.

TAVOITTEET:

- Edistää eri aloitteiden parempaa yhteensovittamista kansainvälisillä foorumeilla ilmastonmuutoksen, otsonikadon ja aavikoitumisen alalla työn päällekkäisyyden välttämiseksi erityisesti raportointimenettelyissä,
- yksilöidä yleissopimuksen ja muiden nykyisten kansainvälisten sopimusten välisiä vuorovaikutuksia synergiamahdollisuuksien maksimoimiseksi.

2) Maatalous

5. Maankäyttömuodot ja -käytännöt vaikuttavat paljon biologiseen monimuotoisuuteen Euroopassa ja kaikkialla maailmassa. Joissakin tapauksissa maankäyttömuodot ja -käytännöt tukevat biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä, mutta toisissa tapauksissa ne aiheuttavat vakavia uhkia. Maatalous siis sekä hyödyttää että uhkaa biologista monimuotoisuutta riippuen usein siitä, mitkä ovat käytännöt, biomaantiede, laidunkaudet jne.

6. Maataloussektoreihin vaikuttavat voimakkaasti valtioiden eriaisteiset interventiot, sillä niissä käytetään toimenpiteitä, jotka ovat usein johtaneet sellaiseen tuotantotasoon ja sellaisiin maatalouskäytäntöihin, jotka eivät edistä kestävää kehitystä, tai ovat saaneet maanviljelijät luopumaan kestävämmistä tavoista. Tuottavuuden lisääntyminen saavutetaan usein luonnon pääoman (hedelmällisen maaperän, puhtaan veden, luonnontilaisten ja puolittain luonnontilaisten ekosysteemien) kustannuksella. Lisäksi biologisen monimuotoisuuden heikkenemisen taustalla olevia tekijöitä voidaan ymmärtää pohtimalla jonkin maan tai yksittäisen viljelijän kohtaamia kannustimia ja niiden vastakohtia geneettisten voimavarojen kestäväan käytön kannalta.

7. Toisaalta joillakin maatalouden ulkoisilla vaikutuksilla on kuitenkin myönteisiä "yhteisen hyvän" piirteitä. Pellot ja laitumet, metsät ja luonnontilaiset alueet ovat osa maaseudun maisemaa. Maatalousmaa tarjoaa ja luo usein tärkeitä elinympäristöjä luonnonvaraisille lajeille. Maalla tai maaperällä itsellään on tärkeä tehtävä veden kiertokulussa ja ilman puhdistamisessa myrkyllisistä kaasuista kuten ammoniakista.

8. Maatalousyhteisöiden oman edun mukaista on varmistaa, että niiden maankäyttötavat ovat kestäviä ja edistävät biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä. Joitakin puolittain luonnontilaisia elinympäristöjä voidaan säilyttää

vain jatkamalla sopivaa maataloustoimintaa. Monissa tapauksissa, joissa maataloustuotanto on kestävien ekosysteemien avaintekijä, maanviljelyn lopettaminen johtaisi eri elinympäristöjen peruuttamattomaan heikkenemiseen. Maanviljelijät tiedostavat yhä paremmin, mitä hyötyä voidaan saavuttaa ottamalla käyttöön ympäristön kannalta kestävät maatalouskäytännöt, joita "vihreiden teknologioiden" nopea kehitys on tukenut. Näitä käytäntöjä ei kuitenkaan oteta käyttöön tarvittavissa määrin, ellei maatalouden harjoittajille anneta niitä täydentäviä signaaleja maatalous- ja ympäristöpolitiikassa.

9. Kestävän maatalouden ja maaseudun kehittämisen välisen vuorovaikutuksen sekä toisaalta biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön ja Agenda 21:ssä mainitun integroidun maankäytön suunnittelun tarpeen välisen vuorovaikutuksen takia maatalousluonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön olisi perustuttava kahteen keskenään johdonmukaiseen lähestymistapaan.

10. Ensimmäinen lähestymistapa: Niiden lajien, lajikkeiden, kotieläinlajien ja mikrobien geneettisten voimavarojen in situ - ja ex situ -suojaus ja kestävä käyttö, joilla on todellista tai potentiaalista arvoa maataloushyödykkeinä, ja geneettisten voimavarojen hyödyntämisestä maataloudessa saatavien hyötyjen oikeudenmukainen jakaminen edellyttävät hyvin monenlaista in situ - ja ex situ -toimintaa. Ensiksikin paikallisten lajien, lajikkeiden ja kotieläinlajien in situ -suojaus edellyttää riittävää taloudellisten ja yhteiskunnallisten kannustimien järjestelmää ja kuluttajien tietoisuuden lisääntymistä. Jotkin maanviljelyn ja karjankasvatuksen toimintamuodot auttavat säilyttämään uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja. Lisäksi yhteisössä olevat geenipankit eivät ole yhtä kehittyneitä kuin muualla, ja tilanteen korjaamiseksi olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin. Näillä aloitteilla edistettäisiin maailmanlaajuisen elintarviketurvan nykyisten ja tulevien tarpeiden täyttämistä, ja niissä olisi keskityttävä elintarvikkeiksi ja maatalouteen tarvittavien kasvien geneettisten voimavarojen suojelua ja kestävä käyttöä koskevan maailmanlaajuisen toimintasuunnitelman (Global Plan for Action for the Conservation and Sustainable Use of Plant Genetic Resources for Food and Agriculture) avaintekijöihin.

Maatalouden toimintasuunnitelmassa yhteisön perintöainesta koskevien aloitteiden olisi perustuttava muun muassa nykyiseen lainsäädäntöön.

TAVOITTEET:

- *Muotoilla poliittisia toimenpiteitä, ohjelmia ja hankkeita, jotka edistävät elintarvikkeiksi ja maatalouteen tarvittavien kasvien geneettisten voimavarojen suojelua ja kestävä käyttöä koskevan maailmanlaajuisen toimintasuunnitelman (Global Plan of Action for the Conservation and Sustainable Use of Plant Genetic Resources for Food and Agriculture) toteuttamista,*
- *edistää teknologioiden kehittämistä geneettisten voimavarojen monimuotoisuuden tason arvioimiseksi,*
- *lujittaa sellaisten geneettisten voimavarojen in situ - ja ex situ -suojelupolitiikkaa, joilla on todellista tai potentiaalista arvoa elintarvikkeina ja maataloudessa,*
- *edistää asianmukaisten geenipankkien kehittämistä, jotka ovat hyödyllisiä elintarvike- ja maatalousalan geneettisten voimavarojen in situ ja ex situ -suojelussa, niin että voimavarat ovat käytettävissä,*

- *pyrkä varmistamaan, että lainsäädäntö ei haittaa geneettisten voimavarojen suojelua.*

11. Toinen lähestymistapa on maatalouden ekosysteemien suojelu ja kestävä käyttö ja niiden yhteys muihin ekosysteemeihin. Maatalous on niiden ekosysteemien tärkeä osa, joissa sitä harjoitetaan. Toisinaan se vaikuttaa myös muihin ympäristön tai maanviljelyn jälkeisen tuotanto- ja kulutusketjun ekosysteemeihin. Molemmissa tapauksissa vuorovaikutus voi olla biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön kannalta myönteistä tai kielteistä. Maataloudella on ollut ja sillä on edelleen tärkeä asema ekosysteemien moninaisuudessa ja puolittain luonnontilaisten ekosysteemien luomisessa ja ylläpitämisessä. Sen vuoksi maatalouden ekosysteemien suojelu ja kestävä käyttö edellyttää:

- a) maatalouden ylläpitämistä ja kehittämistä edelleen niin, että sen myönteinen vaikutus biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön on mahdollisimman suuri, maatalousyhteisöjen aseman tunnustamista ja tukemista puolittain luonnontilaisten elinympäristöjen luomisessa ja ylläpitämisessä, laajaperäisten maatalousjärjestelmien myönteisen tehtävän ottamista huomioon luonnonvaraisten eläinten ja kasvien elinympäristönä sekä biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään käyttöön kohdistuvien maatalouskäytäntöjen ja maatalouden tuotantojärjestelmien myönteisten vaikutusten optimointia. Erityisesti joidenkin vakiintuneiden, perinteisten laajaperäisten maatalousmenetelmien ylläpitäminen – toisinaan reuna-alueilla – on välttämätöntä sen arvon säilyttämiseksi, joka näillä alueilla on biologiselle monimuotoisuudelle.
- b) biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvien maataloustoiminnan kielteisten vaikutusten lieventämistä. Erityisesti jotkin maankäyttötavat, maatalouskemikaalien käyttö, liian suurten karjojen aiheuttama laidunten liikakäyttö ja ympäristön pilaantuminen, yhteen tuotantomuotoon keskittyminen, kosteikkojen ja peräsaattojen hävittäminen sekä raskaiden koneiden käyttö vaikuttavat hyvin kielteisesti biologiseen monimuotoisuuteen. Esimerkiksi torjunta-aineilla voi olla kielteinen vaikutus biologisen monimuotoisuuden säilymiseen, eikä vain siellä, missä niitä käytetään, vaan myös muissa ekosysteemeissä torjunta-aineiden kulkeutumisen takia.

12. Maatalouden toimintasuunnitelman olisi siis perustuttava nykyisiin ja Agenda 2000:ssa suunniteltuihin politiikkoihin ja täydennettävä niitä niin, että niillä edistetään biologista monimuotoisuutta.

13. TAVOITTEET:

- *Edistää maaseutualueiden ekologista tehtävää,*
- *integroida biologista monimuotoisuutta koskevat tavoitteet yhteisen maatalouspolitiikan asianomaisiin välineisiin,*
- *tukea sellaisia maatalousmenetelmiä, jotka lisäävät biologista monimuotoisuutta, kytkemällä tarvittaessa maataloustuki ympäristöoloihin,*
- *edistää hyvien maatalouskäytäntöjen normeja tavoitteena saastumisvaaran ja biologiselle monimuotoisuudelle aiheutuvien lisävahinkojen vähentäminen,*
- *lisätä kaikkien tuottajien tietoisuutta tiettyjen maatalouskäytäntöjen saastuttamisvaarasta sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä sekä siitä, että kaikkien*

tuottajien on suojeltava sekä ympäristöä että biologista monimuotoisuutta; tähän sisältyy integroidun strategian kehittäminen torjunta-aineiden kestäväää käyttöä varten,

- *edistää niiden viljelylajien ja kotieläinlajien elinkelpoisuutta, joita on viljeltävä ja kasvatettava ensisijaisesti suojeltavien luonnonvaraisten lajien ekosysteemien suojelemiseksi,*
- *edistää ja tukea laajaperäisiä maatalousjärjestelmiä erityisesti suuren luontoarvon omaavilla alueilla,*
- *edistää edelleen maatalouden ympäristönsuojelutoimenpiteitä biologiselle monimuotoisuudelle koituvien hyötyjen enimmäistämiseksi*
 1. *lujittamalla kohdennettuja maatalouden ympäristönsuojelutoimenpiteitä*
 2. *arvioimalla onnistumista tietyillä biologisen monimuotoisuuden indikaattoreilla*
 3. *lisäämällä määrärahoja ja voimavaroja Agenda 2000:ssa ehdotetulla tavalla.*

14. Kauppapolitiikan vaikutus maataloushyödykkeiden tuotantoon ja maankäyttöön on erityisen tärkeätä biologisen monimuotoisuuden suojelun kannalta. Tuottajien suorien sijoitusten pitäisi olla vahva kestävä kehitystä ja biologista monimuotoisuutta edistävä voima. Maailmanlaajuisten, alueellisten ja kahdenvälisten kauppasopimusten toteuttaminen vaikuttaa varmasti maankäyttöön useissa maissa. Maailmanlaajuinen kaupan vapautumiskehitys johtaa suuriin muutoksiin nykyisissä tuki- ja suojamenetelmissä. Kaupan muotojen muuttumisen lisäksi maataloustuotannon maailmanlaajuisten ja alueellisten mallien muuttuminen merkinnee joidenkin vakiintuneiden paikallisten tuotantojärjestelmien korvaamista tai hylkäämistä tai johtaa niiden lujittamiseen kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi tai uusien markkinoiden tyydyttämiseksi.

15. Kaupan alalla myös laatumerkintöjä koskeva lainsäädäntö voi edistää biologista monimuotoisuutta. Se auttaa säilyttämään jalostettujen maalaislajien ja -kasvilajikkeiden geneettistä varastoa, mikä estää perintöaineksen vähenemistä. Se auttaa myös pitämään maankäyttötavat sellaisina, että ne ovat hyväksi biologiselle monimuotoisuudelle. Luomuviljelyä olisi tuettava myös sertifiointijärjestelmillä. Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperämerkintöjen sekä erityisominaisuuksia koskevien merkintöjen suojelu on myös tärkeätä ja voi edistää biologista monimuotoisuutta lisäävien erityisten maatalousekosysteemien säilymistä.

16. TAVOITTEET:

- *Edistää kauppaan liittyviä maatalouden toimintaperiaatteita ja haaroja, joissa kunnioitetaan biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön tarvetta ja Maailman kauppajärjestön periaatteita.*

3) Kalatalous¹⁰

17. Ihmisen toiminnan meri- ja rannikkoympäristölle aiheuttama lisääntyvä paine korostaa sitä, kuinka tärkeätä on integroida biologista monimuotoisuutta koskevat

¹⁰ Tässä jaksossa sanoilla kalatalous, kalastus ja kalakannat viitataan tilanteen mukaan kalalajien lisäksi myös nilviäisiin, äyriäisiin, merinisäkkäisiin ja muihin merien tai jokisuihkon eläimiin.

kysymykset merten voimavaroja koskevaan politiikkaan, johon kuuluu myös kalatalous, sekä rannikko- ja meriympäristön ja kalatalouden suojelua koskeviin sopimuksiin. Meren ja rannikon ekosysteemien suojelu ja kestävä käyttö on välttämätöntä kalastajien ja kalastusyhteisöjen elinkeinon säilyttämiseksi.

18. Vaikka kalastuspolitiikoilla onkin suuri vaikutus biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja biologisten varojen kestäväan käyttöön, yhteinen kalatalouspolitiikka ei ole vielä kokonaan saavuttanut kestäväan kalastuksen tavoitetta. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää hyväksikäyttötasojen ylärajojen (kalastuksen aiheuttamien kuolleisuustasojen) ja biomassan vähimmäisvarastojen toteuttamista niin, että yksittäisten lajien tai lajiryhmien kalastuksen elinkelpoisuus ja kestävyys voidaan suurella todennäköisyydellä varmistaa. Kun ensin on määritetty kunkin lajin suurin sallittu pyyntimäärä, on määriteltävä menetelmät, joilla se pidetään kriittisen tason alapuolella. Välineet hyväksikäyttömäärien rajoittamiseksi olisi määriteltävä tilanteen mukaan kalastustoiminnan enimmäistasoina, suurimpina sallittuina saaliina taikka näiden kahden välineen yhdistelmänä. Yhteinen kalastuspolitiikka antaa tarvittavat toiminnalliset välineet sekä sallittujen hyväksikäyttömäärien että niihin liittyvien muiden toimenpiteiden määrittelemiseksi.

19. Tutkimustyöllä olisi osoitettava, miten voidaan varmistaa, että korvaamattomia geneettisiä voimavaroja ei menetetä perintöaineksen sekoittumisen vuoksi, joka vaikuttaa alkuperäisiin populaatioihin risteytymisen tai kilpailun kautta. Lisäksi yleissopimuksen tavoitteiden integroiminen kalastuspolitiikkaan edellyttää toimia kolmella eri tasolla: a) kalakantojen suojelu ja kestävä käyttö, b) muiden kuin saaliskantojen suojeleminen kalastustoimilta; ja c) vesiviljelyn eri ekosysteemeihin kohdistuvien vaikutusten estäminen. Näitä eri tasoja olisi myös tarkasteltava yhteisön kolmansien maiden kanssa tekemien kalastussopimusten yhteydessä.

20. TAVOITTEET:

- *Edistää kalakantojen ja ruokintapaikkojen suojelua ja kestävää käyttöä,*
- *edistää teknisten suojelutoimenpiteiden luomista kalakantojen suojelun ja kestäväan käytön tukemiseksi. Vaihtoehtoihin kuuluvat muun muassa alueet, joilla kalastusta ei saa harjoittaa (pääasiassa nuorten kalojen suurten esiintymien suojelemiseksi), sekä verkkojen silmäkoot. Kutakin toimenpidettä tulisi soveltaa sen etujen ja odotetun suojeluvaiikutuksen mukaisesti,*
- *vähentää kalastuksen ja ihmisen muun toiminnan vaikutusta muihin kuin saalislajeihin ja meren ja rannikon ekosysteemeihin, jotta merten ja rannikoiden biologista monimuotoisuutta käytettäisiin kestäväällä tavalla hyväksi,*
- *välttää vesiviljelytapoja, jotka saattavat vaikuttaa elinympäristöjen suojeluun käyttämällä herkkiä alueita kuten yhteisön ulkopuolella olevia mangrovealueita ja yhteisössä olevia vuorovesialueita; välttää kalanviljelylaitoksissa käytettävien ja niistä peräisin olevien aineiden aiheuttamaa saastumista ja perintöaineen sekoittumista, kun viljeltyjä lajeja tai lajikkeita päästetään tai niitä pääsee luontoon.*

4) Aluepolitiikka ja aluesuunnittelu

21. Komission tiedonannossa "Eurooppa 2000+: Euroopan aluekehitysyhteistyö" osoitetaan, miten aluesuunnittelulla voidaan edistää ekosysteemien suojelua ja kestävää

käyttöä. Aluesuunnittelulla voikin olla tärkeä tehtävä koko alueen biologisen monimuotoisuuden suojelussa ja kestävässä käytössä

- a) paikallisella ja alueellisella tasolla osoittamalla kestävästä maankäytöstä odotettavissa olevat hyödyt - erityisesti sosiaalis-taloudellisessa mielessä - jolloin sillä voidaan helpottaa paikallisten tai alueellisten viranomaisten, taloudellisten toimijoiden, paikallisten yhteisöjen ja alkuperäiskansojen, kansalaisjärjestöjen sekä luonnon monimuotoisuuden suojelijoiden välistä kumppanuutta,
- b) strategisella tasolla, sillä aluesuunnittelu korostaa hallinnon eri kerrosten ja samoista luonnonvaroista kilpailevien politiikkojen välistä keskinäistä yhteyttä. Aluesuunnittelu tarkoittaa sellaisten yhteisten pitkän aikavälin tavoitteiden asettamista, jotka toteutetaan keskenään yhteensopivien toimenpiteiden avulla, jotka on räätälöity niiden koskeman alueen sosiaalis-taloudellisten ominaisuuksien ja ympäristöominaisuuksien mukaan.

22. Aluepolitiikan pitäisi edistää kestävää maankäyttöä ja samalla varmistaa taloudellisen toiminnan tasapainoisempi maantieteellinen jakautuminen. Sen olisi autettava välttämään alueen joihinkin osiin kohdistuvia liiallisia paineita ja otettava huomioon ekologiset vaatimukset koko alueella. Komissio on sisällyttänyt aluepoliittisen lähestymistavan rannikkoympäristön yhtenäistä kehittämistä koskevaan esittelyohjelmaansa, jossa tarkastellaan muun ohella biologista monimuotoisuutta. Euroopan aluesuunnittelun ja aluekehityksen suuntaviivoja laaditaan parhaillaan Euroopan-laajuisen aluesuunnitteluratkaisun kehittämiseksi edelleen, ja ensimmäinen virallinen luonnos hyväksyttiin Noordwijkissä epävirallisessa ministerikokouksessa kesäkuussa 1997. Siinä käsitellään luonnon monimuotoisuutta otsikon "Euroopan luonnon- ja kulttuuriperintöön kohdistuva jatkuva paine" alla. Siinä korostetaan, että paikalliset erityistekijät on otettava huomioon toteutettaessa alueisiin vaikuttavaa politiikkaa, jotta biologinen monimuotoisuus ei enää vähenisi.

23. Aluetukiasioissa kokonaisvaltainen lähestymistapa on yleensä paras keino huolehtia biologisen monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä pitkällä aikavälillä. Tukikelpoisilla alueilla, varsinkin niillä, joille on ominaista runsas biologinen monimuotoisuus, kestävä kehityksen edistäminen voitaisiin sisällyttää alueellisiin kehitysstrategioihin ja rakennerahastojen ohjelmiin.

24. Tässä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota maaseutualueisiin, joilla maatalouden harjoittamisen jatkaminen on usein välttämätöntä biologisen monimuotoisuuden katoamisen ja elinympäristöjen huonontumisen välttämiseksi. Maaseudun kehittämisspolitiikalla pystytään suojelemaan ja vahvistamaan näitä ympäristöetuja. Maatalouden ympäristönsuojelutoimenpiteillä voidaan kannustaa maan suojeluun ja vaativampien maankäytön ympäristöstandardien noudattamiseen, joten ne ovat maankäytön kestävä kehityksen tärkeä työkalu, joka mahdollistaa biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön.

25. TAVOITTEET:

- Edistää aluesuunnittelualoitteissa yksilöityjä vaihtoehtoisia toimintatapoja, jotka voivat auttaa biologisen monimuotoisuuden suojelemisessa ja kestävässä käytössä koko Euroopan alueella. Erityistä huomiota on kiinnitettävä seuraaviin:
 - ekologisten käytävien ja puskurivyöhykkeiden,
 - suojattomat, herkäät alueet, joilla biologinen monimuotoisuus on runsasta, kuten vuoret, rannikkoalueet ja saaret,
 - maaseutualueet, jotta taloudellisen kehityksen ja biologisen monimuotoisuuden suojelun tavoitteet voivat paremmin toimia synergiaa,
- kehittää rannikkoalueilla sekä maan että meren integroitua hallintaa ja suunnittelua, johon kuuluvat kalatalous, merenkulku, rannikon infrastruktuuri sekä takamaan maatalouden ja metsätalouden vaikutukset,
- kannustaa integroitua aluesuunnittelutapaan perustuvaa kestävästä kehitystä,
- kannustaa kestävässä aluekehityksessä toimintaohjelmissa ja kansainvälisissä yhteistyöohjelmissa muun muassa toimenpiteillä, joilla biologista monimuotoisuutta voidaan suojella ja käyttää kestäväällä tavalla; näitä olisi tuettava rakennerahastoista ympäristön laadun säilyttämiseksi erityisesti tukikelpoisilla alueilla, joilla biologinen monimuotoisuus on runsasta,
- varmistaa, että rakennerahastoista ja koheesiorahastosta yhdessä rahoitetuilla interventioilla, joiden tarkoituksena on pääasiassa taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus, ei rikota luonnon monimuotoisuudelle merkityksellistä yhteisön lainsäädäntöä.

5) Metsät

26. Metsissä on koko maailmassa suhteellisesti eniten biologista monimuotoisuutta lajeissa, perintöaineksessa ja ekologisissa prosesseissa, ja niillä on oma arvonsa biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävästä käytön kannalta. Lisäksi metsät ovat tärkeitä taistelussa ilmastonmuutosta vastaan ja minimoitaessa sen vaikutusta muiden ekosysteemien suojeluun. Monien maaseutuyhteisöjen elanto perustuu metsien suojeluun ja kestävästä käyttöön, ja ne ovat nykyisten ja tulevien sukupolvien tärkeitä kansallisia voimavaroja. Metsien uudistamisohjelmien merkitys metsäpinta-alan lisäämisessä on tunnustettava, ja samalla metsien uudistamisessa ja istuttamisessa on ryhdyttävä toimenpiteisiin, joilla vältetään tärkeiden tai arvokkaiden ekosysteemien (esimerkiksi kosteikkojen, arojen ja nummien) vaarantaminen tai sopimattomien puulajien käyttö. Siksi on tärkeää ottaa tasapainoisella tavalla huomioon metsien biologisen monimuotoisuuden suojelu ja sen asianmukainen lisääminen, metsien terveyden ja ekologisen tasapainon säilyttäminen sekä metsäteollisuuden ja yhteiskunnan tarvitsemien tavaroiden ja palveluiden raaka-aineiden kestävä tuotanto.

27. Biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävästä käyttöä metsissä voidaan tarkastella kolmella eri tasolla:

- a) Maailmanlaajuisessa mittakaavassa trooppisiin ja joihinkin lauhkean vyöhykkeen metsiin kohdistuu nykyään suurempia uhkia kuin koskaan aikaisemmin. Useat alueet kärsivät nopeasta metsäkadosta, metsien heikkenemisestä tai niiden laadun huononemisesta ihmisen toimien takia. Yhteisö on tunnustanut, että on ratkaisevan tärkeää katkaista ja kääntää tämä tuhoamiskierre, ja metsien kestävästä hallinnosta on tehty yksi kehitysyhteistyöpolitiikkojen keskeisiä kohtia (katso luku kehitysyhteistyöstä jäljempänä). Erityisesti hallitustenvälisen metsäpaneelin

(Intergovernmental Panel on Forests, IPF) suositusten toteuttaminen on tärkeää yleissopimuksen tavoitteiden kannalta. Yhteisö on myös edistänyt hallitustenvälisessä metsäpaneelissa ja tukee edelleen metsiä koskevan, oikeudellisesti sitovan välineen kehittämistä, jolla pyritäisiin muun muassa integroimaan luonnon monimuotoisuuden suojelun tavoitteet kestäväan metsänhoitoon kansallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla.

- b) Yleiseurooppalaisella tasolla yhteisö on Euroopan metsiensuojelun ministerikokouksissa hyväksyttyjen päätöslauselmien allekirjoittajaosapuoli. Tässä yhteydessä Euroopan metsäluonnon biologisen monimuotoisuuden suojelua koskevat yleiset suuntaviivat on määritelty metsien suojelua koskeneen Helsingin konferenssin päätöslauselmassa H2. Viittauksia biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja asianmukaiseen lisäämiseen on myös päätöslauselmassa H1, joka sisältää Euroopan metsien kestäväan hoitamisen yleiset suuntaviivat.

Tässä yhteydessä Euroopan yhteisön osallistuminen kolmanteen ministerikokoukseen "Euroopan ympäristö", joka pidettiin Sofiassa lokakuussa 1995, on myös erittäin tärkeää. Siinä hyväksyttiin yleiseurooppalainen luonnon ja maiseman monimuotoisuusstrategia. Sen jälkeen molempien prosessien välille luotiin läheinen koordinaatio. Metsien ekosysteemien biologisen ja maisemien monimuotoisuuden suojelua ja lisäämistä koskevaa yhteistä työohjelmaa (A Common Work-Programme on the Conservation and Enhancement of Biological and Landscape Diversity in Forest Ecosystems) on ehdotettu vuosille 1997–2000.

- c) Yhteisössä metsäpolitiikat kehitetään yleensä kansallisesti. Yhteisö on kuitenkin tehnyt joukon aloitteita edistääkseen metsien säilymistä, erityisesti aloitteita metsien suojelemiseksi ilmansaasteilta ja paloilta, metsitysaloitteita, aloitteita metsämaiden kehittämiseksi, metsien suojelemiseksi, metsien infrastruktuurin kehittämiseksi ja metsätuotteiden alkujalostamiseksi, metsien geneettisten voimavarojen suojelemiseksi ja tarvittaessa metsätaloutta koskevien vertailukelpoisten tai täydellisten tietojen kokoamiseksi jäsenvaltioista ja metsiin liittyvästä tutkimuksesta, jota tuetaan Euroopan yhteisön maataloutta, ympäristöä, bioteknologiaa ja energiaa koskevista tutkimuksen erityisohjelmista.

28. Euroopan parlamentin 30. tammikuuta 1997 antamassa päätöslauselmassa vaadittuun Euroopan unionin metsästrategiaan olisi kuuluttava toimia metsäluonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi ja lisäämiseksi.

29. TAVOITTEET:

- *Edistää biologisen monimuotoisuuden suojelua ja asianmukaista lisäämistä metsien kestäväan hoidon olennaisena osana kansallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla,*
- *kehittää edelleen neuvoston asetusta 2080/92 sen biologiselle monimuotoisuudelle tuomien hyötyjen lisäämiseksi,*
- *huolehtia siitä, että kun kokonaismetsäalan suurentamista edistetään keinona maksimoida metsien toimiminen hiilinieluna ilmastonmuutoksen vastustamiseksi, metsitystä harjoitetaan niin, että se ei vaikuta haitallisesti ekologisesti mielenkiintoisiin tai merkittäviin paikkoihin ja ekosysteemeihin,*

- edistää kestäväää metsänhoitoa, jossa kunnioitetaan kyseisten alueiden ekologiaa ominaisuuksia, sekä metsäkadosta kärsineiden alueiden kunnostamista ja elvyttämistä; kansallisia lajeja ja paikallisia esiintymiä olisi suosittava tarvittaessa. Aina, kun paikalliset ekosysteemit korvataan muualta tuoduilla lajeilla, olisi samanaikaisesti suojeltava riittävästi alkuperäistä kasvistoa ja eläimistöä,
- edistää erityisten käytännöllisten, kustannustehokkaiden ja tehokkaiden biologisen monimuotoisuuden arviointijärjestelmien ja -menetelmien kehittämistä, jotta voidaan arvioida valittujen metsien kehittämis- ja hoitotekniikoiden vaikutusta biologiseen monimuotoisuuteen,
- edistää kansainvälistä tutkimusta mahdollisen ilmastonmuutoksen vaikutuksesta metsien ekosysteemeihin, metsien ekosysteemien mahdollista sopeutumista ilmastonmuutokseen ja metsien ekosysteemeihin kohdistuvien ilmastonmuutoksen mahdollisten haitallisten vaikutusten lievittämistä, kuten Euroopan metsien suojelua koskeneen Helsingin ministerikokouksen päätöslauselmassa N:o 4 on yksilöity,
- edistää Euroopan metsäluonnon monimuotoisuuden suojelun yleisten suuntaviivojen (Helsingin kokouksen päätöslauselma H2) ja kansainvälisen metsäpaneelin biologista monimuotoisuutta koskevien suositusten toteuttamista.

6) Energia ja liikenne

30. Energia- ja liikennesektorit vaikuttavat maailmanlaajuisesti ja alueellisesti biologiseen monimuotoisuuteen ilmastonmuutoksen ja happamoitumisen takia. Lisäksi liikenteen ja energiatuotannon infrastruktuurien kehittämisellä saattaa olla paikallisempi vaikutus biologiseen monimuotoisuuteen.

- a) Fossiilisista polttoaineista aiheutuvat päästöt ovat maailmanlaajuisesti johtaneet kasvihuoneilmiötä aiheuttavien kaasujen lisääntymiseen ilmakehässä. Näiden muutosten ennakoita johtavan alueellisiin ja maailmanlaajuisiin ilmastonmuutoksiin. Tämä aiheuttaa lisäpainetta ekosysteemeille, joihin saasteet, luonnonvarojen lisääntynyt kysyntä ja kestäättömät hallintokäytännöt ovat vaikuttaneet jo ennestään. Ekosysteemien koostumus ja maantieteellinen levinneisyys muuttuvat nopeammin, kuin ne ovat aikaisemmin muuttuneet luonnollisten prosessien johdosta. Tämän vuoksi joidenkin lajien rajallinen kyky mukautua näihin muutoksiin valmistaa tietä biologisen monimuotoisuuden lisääntyvälle häviämislle.
- b) Fossiilisten polttoaineiden alueellisia vaikutuksia ovat sisävesien ja maaperän happamoituminen, joka vaikuttaa myös kasviston ja metsien terveyteen, sekä metsien laadun heikkeneminen. Järvien ja vesistöjen happamoituminen tekee niistä sopimattomia joidenkin lajien säilymiselle. Lisäksi maaperän happamoituminen johtaa sen kemiallisen koostumuksen ja rakenteen muutoksiin ja vaikuttaa niihin ekosysteemeihin, joihin se kuuluu.
- c) Paikallisia vaikutuksia voi aiheutua myös energian tuottamista muista kuin perinteisistä polttoaineista ja sen jakelua varten kehitettävistä infrastruktuureista. Huomioon olisi otettava myös uusiutuvien energialähteiden (esimerkiksi vesivoimaloiden, biomassan kestäättömän käytön tai suurten energiakasviviljelmien) käytöstä aiheutuvat mahdolliset sivuvaikutukset. Huomiota olisi kiinnitettävä vesihuoltopolitiikkaan liittyviin yhteyksiin

energiatuotannon lisääntyneen vedenkysynnän vuoksi. Liikenteen, teiden ja lentoasemien infrastruktuurit voivat vaikuttaa suoraan ekosysteemien vaatimaan tilaan ja elinympäristöjen pirstoutumiseen, ja niillä voi olla epäsuoria vaikutuksia luonnonvaraisiin lajeihin (esimerkiksi geneettistä eristäytymistä) ja ne voivat aiheuttaa häiriöitä (esimerkiksi ihmisten läsnäoloa tai valon, tuulen, lämpötilan, kosteuden ja maaperän ravinteiden muutoksia). Lisäksi jokien muuttaminen kanaviksi jokiliikenteen mahdollistamiseksi voi lisätä vesien ja jokien ekosysteemeihin kohdistuvia paineita käyttämällä ja häiritsemällä niiden vaatimaa tilaa sekä aiheuttamalla elinympäristöjen muutoksia ja saastumista. Meriliikenteellä ja sen infrastruktuureilla on myös suuri vaikutus merien saastumiseen.

31. TAVOITTEET:

- *Toteuttaa happamoitumista ja ilmastonmuutosta koskevia strategioita biologiseen monimuotoisuuteen kohdistuvien kielteisten vaikutusten minimoimiseksi,*
- *minimoida perinteisistä ja uusiutuvista lähteistä tapahtuvan energiantuotannon infrastruktuurien kehittämisen vaikutus biologiseen monimuotoisuuteen,*
- *arvioida biologisen monimuotoisuuden kannalta parhaat vaihtoehdot päätettäessä, mitä energialähteitä käytetään tyydyttämään alueellinen kysyntä,*
- *minimoida liikenteen infrastruktuurin vaikutukset biologiseen monimuotoisuuteen optimoimalla nykyisen infrastruktuurin kapasiteetti ja tehokkuus ja ottamalla ympäristönäkökohdat riittävästi huomioon uuden infrastruktuurin suunnittelussa.*

7) Matkailu

32. Matkailu liittyy läheisesti terveen ympäristön säilyttämiseen, joka puolestaan on matkailun kehittämisen olennainen osa ja auttaa lisäämään suuren yleisön tietoisuutta joistakin biologiseen monimuotoisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Matkailupolitiikkoja kehitetään kansallisella ja alueellisella tasolla, ja niillä saattaa olla tärkeä vaikutus biologiseen monimuotoisuuteen ja kestäväan kehitykseen. Toisaalta matkailu aiheuttaa suoria ja epäsuoria paineita ja uhkia lajien ja elinympäristöjen säilymiselle ja se voi aiheuttaa häiriöitä luonnonvaraisille lajeille ja lisätä liikenteen aiheuttamaa ympäristön pilaantumista. Toisaalta kestävä matkailu tarjoaa useilla alueilla lisää voimavaroja ja työllisyyttä paikallisille yhteisöille, mikä kannustaa osaltaan niitä luonnon- ja ympäristönsuojeluun.

33. Matkailualueiden kestävässä kehityksessä on sovitettava yhteen matkailualan edut, matkailijoiden tyytyväisyys ja biologisen monimuotoisuuden suojelu ja kestävä käyttö.

34. Tässä yhteydessä on tärkeää määrittää, missä määrin joitakin herkkiä alueita olisi suojeltava matkailun lisäämältä ihmisen vaikutukselta ja mikä on joidenkin elinympäristöjen ja ekosysteemien matkailunsietokyky. On myös tärkeää ymmärtää sellaiseen varojen siirtoon perustuvan järjestelmän rajoitukset, jossa pieni joukko matkailijoita tuo lisätuloja suurelle joukolle paikallisyhteisöjen jäseniä.

35. Sellaista matkailutoimintaa olisi edistettävä, joka edistää suoraan tai epäsuorasti biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä. Suuri yleisö ja yksityissektori voivat myös hyötyä suuresti tämän alan valiokäytäntöjen vaihdosta.

Yksityissektoria olisi kannustettava soveltamaan kestävän matkailun suuntaviivoja ja menettelytapasääntöjä.

36. Matkailupolitiikka on jäsenvaltioiden vastuulla, mutta erityistä huomiota olisi kiinnitettävä matkailun vaikutukseen mahdollisiin NATURA 2000 -alueisiin. Matkailu ja aluesuunnittelu- ja aluekehitysohjelmat liittyvät myös läheisesti toisiinsa, ja jotkin näistä kysymyksistä voisivat heijastua eri alojen toimintasuunnitelmien kehittämisessä. Berliinin julistuksessa on määritelty perusta maailmanlaajuisen suuntaviivojen kehittämiselle matkailun kestävää kehittämistä varten yleissopimuksen puitteissa.

37. Euroopan yhteisön on pyrittävä erityisesti seuraaviin tavoitteisiin:

- *Kannustamaan eri ekosysteemien ja elinympäristöjen matkailun kantokyvyn arviointia,*
- *kannustamaan valiokäytäntöjen vaihtoa suuren yleisön ja yksityisten matkailuyritysten välillä,*
- *edistämään kestävän matkailun kansainvälisten suuntaviivojen kehittämistä.*

8) Kehitysyhteistyö ja taloudellinen yhteistyö

38. Kehitysmaissa ja -siirtymätalouden maissa on laaja elinympäristöjen ja ekosysteemien kirjo, josta metsät, ruohikkoalueet ja meren tai rannikon ekosysteemit ovat yleensä tärkeimmät. Ihmisten erilaiset toimet vahingoittavat biologista monimuotoisuutta hävittämällä ja heikentämällä elinympäristöjä. Taustalla olevat syyt ovat lukuisat, muun muassa köyhyys. Pienissä kehittyvissä saarivaltioissa biologinen monimuotoisuus on erityinen ongelma, koska jotkin paikalliset elinympäristöt ovat kooltaan äärettömän pieniä, saarilla on kaikkialla hyvin paljon niille ominaisia lajeja ja ne ovat hyvin alttiina luonnononnettomuuksille ja elinympäristöjen tuhoutumiselle.

39. Yleissopimuksen 20 artiklassa mainitaan sopimuspuolien yhteisten mutta erilaisten velvoitteiden periaate ja kehitysyhteistyön merkitys. Lisäksi yleissopimuksen 3 artiklassa tunnustetaan valtioiden ehdoton oikeus käyttää luonnonvaroja omien ympäristöpolitiikkojensa mukaisesti. Tässä yhteisön kehitysyhteistyö on tärkeä väline kolmansien maiden tukemisessa niiden pyrkimyksissä suojella biologista monimuotoisuutta ja käyttää sitä kestävällä tavalla. Erityisesti valmiuksia kehittävät järjestelmät auttavat kolmansia maita kehittämään asiantuntemusta tekniikan kehittämiseksi ja käyttämiseksi. Tällaiseen tekniikkaan kuuluvat myös alkuperäiset ja perinteiset biologisen monimuotoisuuden suojelemiseen ja kestävään käyttöön tarvittavat tekniikat. Yhtä tärkeitä on tutkia keinoja palauttaa Euroopan yhteisössä olevissa kokoelmissa olevaa taksonomista tietoa sen lähteille.

40. Lisäksi PHARE-ohjelmassa rahoitetuissa toimissa olisi kiinnitettävä huomiota biologiselta monimuotoisuudeltaan hyvin arvokkaiden alueiden säilyttämiseen erityisesti kannustamalla alaa koskevan yhteisön säännösten omaksumiseen jäsenyyttä hakeneissa maissa.

41. TAVOITTEET:

- *Yhdistää biologista monimuotoisuutta koskevat tavoitteet yhteisön kehitysyhteistyön ja taloudellisen yhteistyön strategioihin ja poliittiseen vuoropuheluun kehitysmaiden ja siirtymätalouden maiden kanssa. Biologista monimuotoisuutta koskevat tavoitteet*

olisi integroitava kehityshankkeisiin tuensaajamaiden talouden eri aloilla, jotta yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikka olisi johdonmukaisempaa yhteisön muiden politiikkojen kanssa, kuten kansainvälisen kaupan, maatalouden ja kalatalouden kanssa,

- tukea luonnonvarojen kestävää käyttöä erityisesti metsissä, ruohikkoalueilla ja merten ja rannikkojen ekosysteemeissä,*
- lisätä biologisen monimuotoisuuden suojelussa ja kestävässä käytössä mukana olevien tahojen kapasiteettia,*
- integroida ympäristövaikutusten arviointikäytännöt tarkemmin kehitysyhteistyöhön ja taloudelliseen yhteistyöhön,*
- koordinoita tämän strategian ja siihen perustuvien toimintasuunnitelmien toteuttamista kolmansien maiden strategioiden kanssa huolehtien siitä, että yhteisön kolmansille maille antama tuki on johdonmukaista näiden maiden omien biodiversiteettistrategioiden tavoitteiden kanssa,*
- varmistaa, että yhteisön ja jäsenvaltioiden sekä muiden lahjoittajien ja kansainvälisten laitosten, erityisesti maailman ympäristörahaston GEF:n, politiikka ja lähestymistavat täydentävät toisiaan ja koordinoita niitä biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen johdonmukaiseksi toteuttamiseksi,*
- hankkia riittävä rahoitus biologiselle monimuotoisuudelle kahdenvälisen avustusohjelmien sekä kansainvälisten mekanismien (esimerkiksi yleissopimuksen) avulla,*
- edistää järjestelmiä biologista monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden integroimiseksi maatalouteen jäsenyyteen valmistautuvissa maissa.*

IV. TOIMINTASUUNNITELMIEN JA MUIDEN TOIMENPITEIDEN KEHITTÄMINEN JA TOTEUTTAMINEN

1. Tässä asiakirjassa esitellyssä strategiassa on laadittava alakohtaisia ja useita aloja koskevia toimintasuunnitelmia jaksossa II ja III asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi.

2. Erityiset toimintasuunnitelmat aiotaan laatia luonnonvarojen suojelua, maataloutta, kalataloutta, aluepolitiikkaa ja aluesuunnittelua sekä kehitysyhteistyötä ja taloudellista yhteistyötä varten. Muilla politiikan aloilla otetaan jaksossa III esitellyt tavoitteet suoraan huomioon politiikan kehittämisessä ja toteuttamisessa. Aluepolitiikassa ja aluesuunnittelussa on erityisellä toimintasuunnitelmalla huolehdittava siitä, että biologista monimuotoisuutta koskevan strategian tavoitteet sisällytetään suoraan tuleviin ohjelmanlaadintavälineisiin sekä alaa koskeviin yhteisön aloitteisiin, eikä tämä saa merkitä erityisten uusien välineiden kehittämistä. Metsäalan toimintaehdotuksista tulee osa EU:n metsätalousstrategiaa. Energia- ja liikennealalla ei tarvita uusia erityisiä toimintasuunnitelmia, sillä ekosysteemejä painottavien yhteisön ilmastonmuutos- ja happamoitusstrategioiden kehittämisen ja toteutuksen sekä riittävien ympäristöarviointimenettelyjen toteuttamisen katsotaan yhdessä riittävän biologista monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden saavuttamiseen näillä politiikan aloilla. Matkailun alalla ympäristöarviointien työn ja aluepolitiikassa ja aluesuunnittelussa tehtävien aloitteiden odotetaan edistävän biologisen monimuotoisuuden tavoitteita.

3. Näiden suunnitelmien olisi oltava käytännöllisiä työvälineitä, joilla biologinen monimuotoisuus voidaan integroida eri alojen politiikkaan ja monialaiseen politiikkaan ja välineisiin, jotka ovat olennaisia yhteisön biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön kannalta. Toimintasuunnitelmissa on otettava huomioon yleissopimuksen 3 artikla, jotta yhteisön politiikka ja välineet eivät vahingoittaisi kolmansien maiden ympäristöä tai kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella olevia alueita ja jotta ne auttaisivat kolmansia maita niiden pyrkiessä suojelemaan biologista monimuotoisuutta ja käyttämään sitä kestävästi.

4. Kun otetaan huomioon ne biologisen monimuotoisuuden tuomat edut, joita joillakin yhteisöön assosioituneilla Keski- ja Itä-Euroopan mailla on, olisi varmistettava, että toimintasuunnitelmissa ja muissa toimenpiteissä painotetaan myös laajenemiskysymyksiä.

5. Toimintasuunnitelmilla ja muilla toimenpiteillä pyritään kunnioittamaan, säilyttämään ja ylläpitämään alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen tietoja, innovaatioita ja tapoja, jotka edustavat perinteisiä biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön kannalta tärkeitä elämäntapoja, ja edistää niiden laajempaa käyttöä näiden tietojen, innovaatioiden ja tapojen haltijoiden suostumuksella ja avulla.

6. Tämän strategian toteuttamiseksi edellä mainittujen politiikan alojen toimijoiden on kehitettävä toimintasuunnitelmia ja muita toimenpiteitä tavoittelemiensa erityistavoitteiden mukaisesti ja käyttäen niitä koskevia erityismenetelmiä ja -prosesseja. Niihin toimijoihin, joita pyydetään laatimaan toimintasuunnitelmia ja muita toimenpiteitä tai osallistumaan niiden laatimiseen, kuuluvat ensi sijassa Euroopan komission tämän alan yksiköt, jotka ovat vastuussa kyseisestä politiikan alasta ja jotka työskentelevät läheisessä yhteistyössä keskenään ja muiden Euroopan yhteisön toimielinten ja eurooppalaisten järjestöjen kanssa (esimerkiksi Euroopan ympäristökeskuksen ja Euroopan investointipankin) sekä yhdessä kansallisten viranomaisten kanssa niin, että ne yhdessä kantavat vastuun toimenpiteiden määrittämisestä ja toteuttamisesta. Toimintasuunnitelmat ovat muodoltaan komission tiedonantoja neuvostolle ja parlamentille, ja niihin sisältyy tarvittaessa säädösehdotuksia.

7. Toimintasuunnitelmien olisi oltava olennainen osa eri alojen nykyisiä poliittisia ohjelmia, ja niissä olisi käytettävä hyväksi nykyisiä sopimuksia ja kansainvälisiä sitoumuksia. Toimintasuunnitelmilla ja välineillä olisi palveltava kyseisten politiikan alojen sovittuja tavoitteita ja tämän strategian eri aiheissa mainittuja tavoitteita. Tällä tavoin biologista monimuotoisuutta koskevat kysymykset yhdistetään muun muassa

- rakennerahastoja koskevien nykyisten järjestelyjen tarkistamiseen,
- Agenda 2000:ssa mainittuun yhteisen maatalouspolitiikan uudistusprosessiin,
- kehitysapua koskeviin uusiin vuonna 1998 päätettäviin järjestelyihin erityisesti EU:n ja AKT:n väliseen vuoden 2000 jälkeistä aikaa koskevaan uuteen puitesopimukseen.

8. Toimintasuunnitelmien olisi lisättävä yhteistyötä ja kumppanuutta sekä käytettävissä olevien voimavarojen tehokkaampaa käyttöä. Eturyhmät, esimerkiksi teollisuuden järjestöt ja kansalaisjärjestöt, otetaan mukaan kehittämään ja toteuttamaan toimintasuunnitelmia.

9. Toimintasuunnitelmien kehittäminen edellyttää yleensä nykyisten politiikkojen ja välineiden tutkimista sen määrittämiseksi, miten ne vaikuttavat lajeihin ja ekosysteemeihin. Niissä olisi yksilöitävä, missä määrin tässä strategiassa ilmoitetut päämäärät ja tavoitteet jo sisältyvät niihin ja mitä ovat mahdolliset aukot ja mahdollisesti tarpeelliset lisäaloitteet. Niissä olisi myös esitettävä toimenpiteiden tärkeysjärjestys. Toimintasuunnitelmien kehittämisessä ja toteuttamisessa olisi omaksuttava ennalta varautumisen periaate niissä tapauksissa, joista ei ole täydellisiä tietoja. Toimintasuunnitelmiin sisältyvien toimenpiteiden toteuttamisen yhteiskunnalliset taloudelliset vaikutukset olisi arvioitava. Painopisteiden asettaminen ja valittujen vaihtoehtojen perustelevuus silloin, kun käytettävissä on eri vaihtoehtoja, edellyttää tarvittavia tietoja toimintasuunnitelmien kustannustehokkuudesta.

10. Periaatteessa kussakin toimintasuunnitelmassa olisi esitettävä selkeät tehtävät, tavoitteet ja mekanismit niiden tulosten ja strategian onnistumisen arvioimiseksi. Komissio yksilöi yhteistyössä asianomaisten tahojen kanssa indikaattorit, joilla toimintasuunnitelmien toteutumista voidaan arvioida ennalta ja jälkikäteen. Ne lajit ja ekosysteemit, joihin kukin jaksossa III mainittu politiikan ala todennäköisesti vaikuttaa ja joiden suojelun ja kestäväen käytön varmistamiseksi tarvitaan toimintaa, muodostavat indikaattoreiden kehittämisen perustan. Myös taloudellisia indikaattoreita tarkastellaan.

11. Kun toimintasuunnitelmat on hyväksytty, niiden toteuttaminen on kyseisen alan toimijoiden vastuulla. Eri indikaattoriryhmät auttavat seurantakeskusten perustamista tämän strategian ja toimintasuunnitelmien kehityksen, toteuttamisen ja tarkistusten seuraamiseksi ja monialaisten kysymysten koordinoimiseksi ja niiden johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

12. Strategian toteutumista ja toimintasuunnitelmien tehokkuutta ja sopivuutta arvioidaan säännönmukaisesti kolmen vuoden välein tai kyseisen politiikan suunnitelmakierron keston mukaisesti. Komissio esittää arvioiden perusteella kertomuksen neuvostolle ja Euroopan parlamentille.

13. Toimintasuunnitelmien kehittäminen olisi saatava päätökseen kahden vuoden kuluessa siitä, kun komissio on antanut tämän tiedonannon.

ISSN 1024-4492

KOM(98) 42 lopullinen

ASIAKIRJAT

FI

14 03 15

Luettelonumero : CB-CO-98-066-FI-C

ISBN 92-78-30882-X

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto

L-2985 Luxemburg